

# „AKADEMIA MISTRZÓW III”

## Informacje o projekcie

<b>Nazwa działania</b>	Zadanie publiczne Województwa Małopolskiego w dziedzinie profilaktyki i przeciwdziałania uzależnieniom w 2009 roku, w zakresie: <b>Ograniczenie palenia tytoniu, picia alkoholu i używania środków psychoaktywnych wśród dzieci i młodzieży województwa małopolskiego.</b>
<b>Województwo</b>	Małopolskie
<b>Gmina</b>	Zielonki
<b>Nazwa beneficjenta</b>	STOWARZYSZENIE ROZWOJU GMINY ZIELONKI
<b>Czas trwania projektu</b>	sierpień 2009 – listopad 2009
<b>Założenia projektu</b>	<p>Niniejszy projekt skierowany został do grupy: studentów pedagogiki i kierunków pokrewnych, wolontariuszy programów profilaktycznych, pracowników świetlic środowiskowych. Program został pomyślany zgodnie z zasadami profilaktyki społecznej, w którym chcemy wspierać czynniki chroniące młodzież, a minimalizować wpływ czynników ryzyka.</p> <p>Wychodząc z założenia, że to nie programy profilaktyczne chronią dzieci, lecz mądrzy i dobrzy ludzie, młodzi liderzy, przyszli wychowawcy - przygotowujemy grupy „mistrzów”, którzy będą pomagać dzieciom mądrze wchodzić w dorosłość. Realizujemy intensywny cykl szkoleń, wykładów i zajęć praktycznych kładących nacisk na kreatywność i kształtowanie cech lidera środowiskowego. W ramach projektu odbywają się m.in.: zajęcia prowadzone metodą skautingu w Ośrodku Profilaktyki Problemowej ”Archezja” w innowacyjnej formie trzydniowego obozu przetrwania, w szalasach, w wyjątkowej scenerii Ojcowa, uczące jak być wzorem dla młodszych; kurs realizacji programu profilaktycznego „Saper, czyli jak rozminować agresję”; kurs wychowawców kolonijnych; naukę prowadzenia zajęć modelarskich, plastycznych, teatralnych, etc.</p> <p>Projekt „Akademia Mistrzów” stanowi naturalną kontynuację realizowanych wcześniej w latach 2005, 2006 edycji projektu pn. „Osada z pradziejów” i w latach 2007, 2008 projektu „Akademia Mistrzów”, opartych na formule programu profilaktycznego realizowanego w plenerze poprzez wyznaczanie zadań uczestnikom i późniejsze dyskusje nad osiągniętymi rezultatami.</p> <p>Wykorzystując specyfikę miejsca (Ojców) oraz fakt odkrycia w okolicy śladów osady neandertalskiej sprzed 70.000 lat i stałą wystawę - “Pradzieje i wczesne średniowiecze” w Muzeum Archeologicznym Miasta Krakowa, obrazującą historię okolicy Doliny Prądnika, na bazie utworzonego plenerowego ośrodka edukacyjnego, już czwarty rok z rzędu pracowaliśmy z młodzieżą.</p>

	<p>Motywy przewodnim projektu jest pokazanie dzieciom i młodzieży konieczności kierowania się w życiu wartościami i posiadania autorytetów, właściwej oceny własnych możliwości, akceptacji siebie i budowania dobrych relacji z innymi. Scenariusze zajęć i warsztatów nawiązują do prehistorii, poruszając jednocześnie tematy bardzo aktualne dla człowieka współczesnego, niosąc również cel edukacyjny (biologia, historia, geografia) płynnie wkomponowany w formę warsztatową. W przystępnej formie i wyjątkowym otoczeniu dzieci i młodzież otrzymują istotne dla nich treści wiedzy praktycznej i teoretycznej.</p> <p>Podczas zajęć wyszukujemy naturalnych liderów młodzieżowych, którym z kolei dajemy wsparcie, przekazując narzędzia do aktywizacji swoich środowisk lokalnych. Zajęcia, które poruszają emocje są niezapomniane. Prowokują do przemyśleń nad podstawowymi wartościami życia, niosą nie tylko treści edukacyjne, ale jednocześnie wychowują. Kwestie przemocy, uzależnień, relacji międzyludzkich łączone są z ciekawymi ćwiczeniami i zadaniami wykonywanymi przez uczestników zajęć.</p>
<p><b>Cel projektu</b></p>	<p><b>Cel ogólny</b></p> <p>Przygotowanie kadry profilaktyków i wychowawców do pracy w świetlicach socjoterapeutycznych i opiekuńczo-wychowawczych, spośród studentów - przyszłych pedagogów i nauczycieli.</p> <p><b>Cele bezpośrednie</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Przygotowaliśmy kadrę 16 profilaktyków i wychowawców do pracy w świetlicach socjoterapeutycznych i opiekuńczo-wychowawczych, spośród studentów - przyszłych pedagogów i nauczycieli.</li> <li>• Uczestnicy w ramach zajęć praktycznych realizowali programy profilaktyki zintegrowanej w 8 świetlicach środowiskowych na terenie Gminy Zielonki. W programie wzięło udział 709 dzieci z całej małopolski, 405 uczestnicząc w programie „Archezja” (na etapie planowania projektu zakładano 300), pozostałe 158 w programie „Saper”(zakładano ok 120) oraz 146 w programie „Archipelag Skarbów”.</li> <li>• Przeprowadziliśmy 16 szkoleniowych rad pedagogicznych, w których udział wzięło ponad 300 nauczycieli i wychowawców.</li> <li>• Zostali wyłonieni liderzy grupowi wśród uczestników zajęć „Archezji”; utrzymujemy kontakt e-mailowy oraz opracowujemy scenariusze dalszych spotkań.</li> <li>• Poszerzone zostały oferty świetlic środowiskowych w gminie Zielonki o program „Saper”.</li> <li>• Dodatkowo w programie NOE realizowanym jako pokazowy, wzięło udział 150 uczniów Zespołu Szkół Salezjańskich.</li> <li>• Powstała strona internetowa projektu, uruchomiona przez uczestników szkoleń.</li> </ul>
<p><b>Opis projektu</b></p>	<p>Pierwszym etapem Akademii Mistrzów III był obóz przetrwania, który miał za zadanie wytypować osoby o cechach i predyspozycjach potrzebnych do późniejszej pracy, jako liderzy środowiskowi, tytułowi „mistrzowie”.</p> <p>Najważniejsze wydawało się wyselekcjonowanie osób z pasją, którzy swoją postawą, swoim życiem byłiby żywym dowodem na tworzenie nowych przekonań normatywnych, którzy świadczyliby o nieprawdziwości hasłowych</p>

twierdzeń, o tzw. trudnej młodzieży. Chcieliśmy zbudować grupę osób, których przekonania dawałyby podstawy do łamania stereotypów i tworzenia nowego obrazu młodego człowieka, który dla innych młodych ludzi może stać się autorytetem.

Aby to osiągnąć postanowiliśmy stworzyć taki sposób naboru, aby już przy pierwszym spotkaniu, zgodnie z założeniami programu, uczestnicy musieli wykazać się pomysłowością i wytrwałością. Osoby te otrzymały zadanie, odgadnąć zaszyfrowane miejsce spotkania. Prawidłowe rozwiązanie zagadki prowadziło do miejsca, w którym obóz miał się rozpocząć. Uczestnicy prawidłowo odszyfrowali miejsce spotkania - mianowicie „w Grodzisku przy słońcu”, rekonstrukcji rzymskiego pierwowzoru obelisku przed kościołem Santa Maria Sopra Minerva, na dziedzińcu klasztoru klarysek, dzięki czemu zakwalifikowali się do pierwszego etapu „Akademii Mistrzów”. W skład grupy wchodziło studenci i absolwenci następujących kierunków studiów, m.in.: socjologia, psychologia, pedagogika, resocjalizacja, rehabilitacja, dziennikarstwo, aktorstwo, pielęgniarstwo.

Po spotkaniu i przedstawieniu się grupa została przejęta przez doświadczoną instruktorkę survivalu Katarzynę Koźbiał, od której uczestnicy dowiedzieli się o zasadach, jakie miały być przestrzegane podczas kolejnych 3 dni. Grupa miała ze sobą plecaki ze sprzętami i elementami niezbędnymi do przetrwania w lesie, które stały się ich pierwszym wyzwaniem, ponieważ instruktorka zarządziła bieg na miejsce docelowe. Trasa biegu poprowadziła uczestników z Grodziska przez Skalę, następnie lasem do Ojcowca. Podczas biegu uczestnicy w absolutnej ciszy, za pomocą mimiki i znaków niewerbalnych musieli dowiedzieć się kim są i czym się zajmują.

Grupa dotarła na miejsce. Nastąpiło przerwanie ciszy i sprawdzenie zadania, z którego grupa wywiązała się bardzo dobrze, co świadczyło o zaangażowaniu i dużej chęci współpracy. Kolejnym zadaniem było zbudowanie szałasów, przy realizacji określonych wytycznych takich jak: wielkość, trwałość, budulec, wykorzystanie narzędzi. Szalasy miały pomieścić wszystkich uczestników, miały być wodoszczelne, pokryte darnią oraz miały wytrzymać ciężar własny oraz instruktorki. Uczestnicy pomimo początkowych trudności, dość szybko odkryli metodę pozyskiwania darni i podzielili role, w których najlepiej wykorzystywali swój potencjał. Powstanie szałasów było warunkiem późniejszego nocowania w namiocie.

W drugim dniu instruktorka zarządziła prace polowe, polegające na budowie schodów, tworzeniu półek i stolika, przy wykorzystaniu posiadanych materiałów. Na obiad zjedzono przygotowane samodzielnie kurczaki. Po obiedzie instruktorka zarządziła zbiórkę i wymarsz na Złotą Górę. W trakcie marszu pojawiła się symulowana kontuzja, która wymagała od grupy zbudowania noszy i przetransportowania instruktorki do obozu. Także tu grupa wykazała się bardzo silną chęcią współpracy oraz solidarnością. Po dotarciu na miejsce zaczęły się przygotowania do ogniska. W tym miejscu instruktorka nauczyła uczestników rozpalać ogień w sytuacjach trudnych oraz jak „przenosić” ogień. Przy rozpalonym ognisku odbyła się wspólna kolacja, na którą składały się ryby pieczone na ognisku. Po kolacji był czas na zadawanie pytań, rozmowy o profilaktyce i prywatne dyskusje, aż do wygaśnięcia ogniska.

W dzień trzeci uczestnicy, wykorzystując zdobyte poprzedniego dnia

umiejętności sami rozpalili ognisko, przygotowali śniadanie przy płonącym palenisku. Po obiedzie grupa udała się do Grodziska, a w trakcie wykonywała zadania i polecenia instruktorki. W ostatni dzień uczestnicy wzięli udział w szkoleniu przygotowanym przez Tomasza Gubałę na temat „profilaktyka zintegrowana”, przygotowujące do pracy profilaktyka uwrażliwionego na dobro odbiorcy programów profilaktycznych. Po szkoleniu nastąpił wykład ks. Stanisława Langnera „Rozwój duchowy kluczem skutecznej profilaktyki”, następnie odbyło się podsumowanie obozu.

W grupie nie zdarzyły się przypadki rezygnacji z uczestnictwa w projekcie, co daje podstawy sądzić, że przyjęty sposób selekcji okazał się słuszny, a grupa okazała się wyjątkowo zdeterminowana.

Następnym spotkaniem Akademii Mistrzów było szkolenie z zakresu programu profilaktycznego „Archezja”. Zajęcia wraz z ćwiczeniami i warsztatami są podróżą filozoficzną w czasie i przestrzeni, która wymusza przemyślenia o istocie człowieczeństwa. Podkreśla wagę podejmowanych decyzji w życiu człowieka, a także integruje grupę i niejako przy okazji rozbudza zainteresowania oraz podpowiada sposoby na twórcze spędzanie wolnego czasu.

Kolejny dzień zaczął się od wyprawy na zamek Ojcowie. Był to pierwszy etap, gdzie uczestnicy zapoznali się ze średniowieczem. Było omówienie etosu rycerskiego, wprowadzanie w temat decyzji, zostały omówione wartości historyczne i kulturowe. Następnym przystankiem była góra Jonaszówka, gdzie przedstawiono przypowieść o Jonaszu, tu nastąpiło omówienie walorów estetycznych miejsca, a następnie warsztaty z kodowaniem pojęć. W jaskini Ciemnej cofamy się do czasów prehistorycznych. Zostało omówione podejście antropologii człowieka, a także wykorzystanie źródeł historycznych do pracy z dziećmi. W jaskini grupa była poddana wszelkim ćwiczeniom i sytuacjom, które mogą przydarzyć się przy pracy. Najbardziej efektywnym i problematycznym ćwiczeniem okazało się wprowadzenie grupy bez światła do jaskini. Pomimo dużej wiedzy teoretycznej, trzeba było wykazać się także opanowaniem i pomysłowością. Duża doza emocji, która temu towarzyszyła, świadczyła o zaangażowaniu grupy.

Po wyjściu z jaskini wszyscy udali się na punkt widokowy, z którego zostały omówione poszczególne punkty krajobrazu. Następnie uczestnicy poznali teorię zachowań normatywnych, a także wpływ na organizm środków sztucznych i naturalnych.

Praktyczne prowadzenie zajęć przez uczestników „Akademii Mistrzów II” było rozłożone w czasie. Do października, 16 adeptów Akademii przeprowadziło samodzielnie zajęcia programu „Archezja” pod nadzorem merytorycznym Tomasza Gubały i Edyty Jaworskiej. Samodzielne przeprowadzenie zajęć budziło spore emocje u młodych realizatorów, jednocześnie reakcje dzieci i poczucie sukcesu było nagrodą po zakończeniu pracy. W zajęciach uczestniczyło co najmniej 405 dzieci, co udokumentowano podpisami na deklaracjach abstynencji. Część dzieci (około 25%) nie podpisało deklaracji abstynencji).

Kolejnym spotkaniem w projekcie było szkolenie z zakresu programu profilaktycznego „Saper”. Program ten daje podstawową wiedzę na temat zachowań agresywnych i sposobów radzenia sobie z nimi w klasie, dlatego tak

ważnym jest nauczenie przyszłych „mistrzów” tych ważnych elementów. Program Saper został napisany z takim rozumieniem profilaktyki społecznej, w którym chcemy wspierać czynniki chroniące i minimalizować wpływ czynników ryzyka. Dlatego cykl zajęć ma zintegrować grupę, dać podstawową wiedzę z zakresu psychologicznych mechanizmów bezpośrednio dotyczących funkcjonowania klasy jako grupy, a w końcu uczyć, jak radzić sobie z własną złością i agresją. Uczestnicy projektu uczyli się jak przeprowadzić zajęcia (często przybierające formę poważnej zabawy), które zostały oparte na fabule opowiadania „Agresja”. Przeszli szkolenie w szkole saperów zakończone złożeniem podpisu na Deklaracji Pokojowej oraz otrzymali także Świadectwa ukończenia szkoły saperów. Dzień trzeci był spotkaniem miał przygotować uczestników do rozpoznawania ról grupowych oraz nauki pracy z poszczególnymi typami osobowości. Ten etap „Akademii Mistrzów III” zakończył się otrzymaniem przez każdego z uczestników Certyfikatów umożliwiających prowadzenie programu w szkołach i świetlicach.

Kolejnym programem profilaktycznym poznawanym przez adeptów to program NOE, zrealizowany przez Ośrodek Profilaktyki Problemowej „Archezja” w Zespole Szkół Salezjańskich w Krakowie. Uczestnicy szkolenia byli obserwatorami programu a następnie uczestniczyli w 8 godzinnym szkoleniu opartym na założeniach programu NOE.

**„NOE” to program profilaktyki uzależnień autorstwa Krzysztofa Wojcieszka, realizowany w szkołach średnich. Jest to program poruszający zagadnienia z zakresu profilaktyki alkoholowej, przeznaczony dla młodzieży gimnazjalnej i szkół średnich.**

Następnym programem omawianym podczas Małopolskiej Akademii Mistrzów III jest Program dr Szymona Grzelaka – Archipelag Skarbów.

Program stanowi rozbudowaną i udoskonaloną wersję programu profilaktyki zintegrowanej “Wyspa Skarbów” rekomendowanego przez CMPPP dla młodzieży gimnazjalnej i ze szkół średnich.

Program został pomyślany jako uzupełnienie i wzmocnienie szkolnego programu profilaktycznego i wychowawczego, i został przygotowany zgodnie z założeniami *profilaktyki zintegrowanej* (patrz: Szymon Grzelak – cykl artykułów z lat 2000-2001 w czasopiśmie „Remedium” wyd. przez PARPA). Dzięki szerokiemu zakresowi treści program dobrze nadaje się do roli czynnika wiążącego i podsumowującego inne elementy programu profilaktycznego szkoły.

Taki obraz efektów czyni obecnie “Archipelag Skarbów” najbardziej wszechstronnym, skutecznym programem profilaktyki młodzieżowej skierowanym do młodzieży gimnazjalnej.

Ostatnim spotkaniem w ramach projektu „Akademia Mistrzów II” były warsztaty z Tworzenia w glinie pod nazwą „Bawimy się ziemią”, do których prowadzenia zaproszony został znany plastyk, rzeźbiarz Wolfgang Hofer, Jego autorską techniką jest malowanie gliną. Bierze się to z jego wyjątkowo bliskiego kontaktu z naturą. Wypróbował kilkaset rodzajów naturalnej gliny, łącząc ją tylko z wodą i nanosząc na wszelkie możliwe rodzaje gruntu - papier, płótno, trzcinę, słomę, tynk czy surowy beton. Omówił poszczególne etapy mieszania gliny, przedstawił proporcje. Gлина to nie tylko brąz. To także piękna czerwień, nasycona żółć, matowa zieleń. Ukazał całą gamę kolorów i odcieni, których

	<p>grupa sama nigdy by nie odkryła. Zajęcia zakończyły się tworzeniem własnych prac z gliny, na co grupa zareagowała niezmiernie entuzjastycznie. <b>Był to jeden z tych rzadkich przypadków, w których odnajdujemy ludzi z autentycznym, naturalnym darem edukacyjnego uwodzenia wyobraźni ludzi dorosłych, ich oczarowania w taki sposób, by mogli poczuć w sobie uśpione dziecko. Dlatego to doświadczenie było niezmiernie cenne dla uczestników, którzy w przyszłości mają pracować właśnie z dziećmi.</b></p> <p>Jako uzupełnienie szkolenia Instruktor modelarski pan Kazimierz Dziedzic w ciągu dwóch godzin nauczył przyszłych profilaktyków jak wykonać balon na ogrzane powietrze i przeprowadzić bezpiecznie start. Również interesujące okazało się przeprowadzenie zawodów modelarskich w ciągu dwóch godzin z wykorzystaniem tylko białych kartek papieru.</p> <p>Przeprowadzono 16 szkoleniowych rad pedagogicznych dla ponad 300 nauczycieli. Były to spotkania prowadzone w szkołach na terenie całej Małopolski przez Tomasz Gubałę i Tomasza Kołodziejczyka. Dowozem i organizacją spotkań zajęło się Stowarzyszenie Klub Abstynenta „Victoria” z Wadowic.</p>
<b>Miejsce realizacji</b>	<p>Powiat Krakowski</p> <p>Ośrodek Profilaktyki Problemowej ”Archezja” w Ojcowie</p>

<b>Wartość całkowita projektu (zł)</b>	<b>38.472,50</b>
<b>Dofinansowanie Samorządu Województwa Małopolskiego (zł)</b>	<b>28.000,00</b>
<b>Udział własny stowarzyszenia (zł)</b>	<b>10.472,50</b>